

รายงานการติดตามประเมินผลของโครงการส่งเสริมการจัดการขยะชุมชน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๔

สถานการณ์ขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายในเขตตำบลกรูด

เทศบาลตำบลกรูด มีจำนวนประชากร ๙,๙๖๑ คน มีอัตราการเกิดขยะมูลฝอย ๑.๐๒ กิโลกรัม/คน/วัน คิดเป็นปริมาณขยะที่จะเกิดขึ้น ภายในเขตเทศบาล ๑๐.๑๖ ตัน/วัน การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยในพื้นที่ได้ประมาณ ๖ - ๘ ตันต่อวัน ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พบว่าครัวเรือนยังขาดการคัดแยกขยะจากต้นทาง ขาดความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของการแยกประเภทขยะ โดยร้อยละ ๔๒ (๔,๒๐๘๔ ตัน/วัน) ของปริมาณขยะที่จัดเก็บเป็นขยะอินทรีย์ ซึ่งสามารถจัดการได้ในครัวเรือน การทิ้งขยะอินทรีย์ปะปนมากับขยะประเภทอื่นๆ เป็นการเพิ่มน้ำหนักขยะที่ต้องใช้งบประมาณส่งไปกำจัดมากขึ้นโดยใช้เหตุ ทั้งยังอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการกำจัดขยะทั่วไปที่สถานที่กำจัดเกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม หรือทำให้ขยะรีไซเคิลไม่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ รวมถึงการกำจัดขยะประเภทต่างๆ ในครัวเรือนอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อก่อโรคส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนในชุมชน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์นำโรคต่างๆ เป็นภัยคุกคามต่อสุขภาพคนในชุมชน อีกทั้งการจัดการขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ไม่ถูกวิธี เช่น ขวดพลาสติก ด้วยการเผาในที่โล่งแจ้ง ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ นอกจากนี้การทิ้งขยะอันตรายในชุมชนปะปนไปกับขยะทั่วไป จะทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารพิษ สารก่อมะเร็งได้

การดำเนินการจัดเก็บขยะมูลฝอยในพื้นที่ ใช้รถบรรทุกขยะในการจัดเก็บแล้วนำไปทิ้งยังสถานที่ทิ้งและกำจัดขยะมูลฝอยของ บริษัท เอส อาร์ ที พาวเวอร์กรีน จำกัด ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโรงช้าง ตั้งอยู่ที่ ๓ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าโรงช้าง อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะห่างจากที่ตั้งของ อปท. ประมาณ ๖๐ กิโลเมตร กำจัดโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาล เพื่อกำกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ในระดับอำเภอ และให้มีการแต่งตั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย โดยเทศบาลตำบลกรูดอยู่ในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มพื้นที่ ๑ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเมือง สุราษฎร์ธานี อำเภอพุนพิน ท่าฉาง เคียนซา (ยกเว้น อบต.พ่วงพรหมคร) ท่าชนะ ไชยา วิกาวดี ศิริรัฐนิคม บ้านตาขุน พนม กาญจนดิษฐ์ และดอนสัก รวม ๙๒ แห่ง ปริมาณขยะเกิดขึ้นโดยประมาณ ๕๖๗ ตัน/วัน มี อบต.ท่าโรงช้าง เป็นเจ้าภาพหลัก โดยใช้สถานที่กำจัดขยะของบริษัทเอกชน (บริษัทเอสอาร์ ที พาวเวอร์กรีน จำกัด)

ปัจจุบัน เทศบาลตำบลกรูดมีรถบรรทุกขยะ ๑ คัน เป็นรถบรรทุก ๖ ล้อแบบอัดท้าย ยี่ห้อ HINO หมายเลขทะเบียน ๘๒ - ๓๗๖๐ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้บริการแก่ประชาชน จำนวน ๙,๙๖๑ คน ๓,๕๗๒ ครัวเรือน จัดเก็บขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด ในเขตเทศบาลตำบลกรูด จำนวนขยะประมาณวันละ ๖ - ๘ ตัน/วัน ตามจุดเก็บขยะที่เทศบาลตำบลกรูดกำหนดตามแผนที่ ที่แนบครอบคลุม พื้นที่ ๘๔.๗๐ ตารางกิโลเมตร ในเขตเทศบาลตำบลกรูดสัปดาห์ละ ๓ วัน มีบุคลากรผู้ปฏิบัติงานเก็บขนรวม ๔ คน (พลขับ+คนเก็บขน ๓ คน) ให้บริการ ครอบคลุมพื้นที่ ๑๐ หมู่บ้าน ในตำบลกรูด ๓ วันต่อสัปดาห์ (จันทร์ - พุธ - ศุกร์) หรือกรณีพิเศษอื่นๆ เริ่มออกจัดเก็บตามเส้นทาง ๘.๐๐ น. เป็นไป

โครงการ/กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	วงเงินงบประมาณปี ๒๕๖๔	แผนการปฏิบัติงานปี ๒๕๖๔													
		ต.ค.๖๓	พ.ย.๖๓	ธ.ค.๖๓	ม.ค.๖๔	ก.พ.๖๔	มี.ค.๖๔	เม.ย.๖๔	พ.ค.๖๔	มิ.ย.๖๔	ก.ค.๖๔	ส.ค.๖๔	ก.ย.๖๔		
(๓.๘) สร้างศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะในพื้นที่ (ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งศูนย์ เช่น ค่าป้ายประชาสัมพันธ์ เอกสารให้ความรู้วัสดุ - อุปกรณ์ที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายในการจัดพิธีเปิดศูนย์ฯ)	๑๕,๐๐๐		←											→	
(๔) ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ	-														↔
(๕) รายงานผลการดำเนินโครงการ	-														↔

ไม่ได้ใช้งบประมาณเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการได้เต็มรูปแบบ

กิจกรรมที่ ๑ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนสามารถบริหารจัดการขยะต้นทางในโรงเรียนและชุมชน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจรูญ

กิจกรรมที่ ๒ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนสามารถบริหารจัดการขยะต้นทางในโรงเรียนและชุมชน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลจรูญ

- ได้มีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ตำบลจรูญ ๗ จุด ดังนี้

 - ๑.ป้าย ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก ลดใช้โฟม ณ รร.แม่เมาะ
 - ๒.ป้าย หิวปั่นโต ถุงผ้า รณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติก ณ รร.แม่เมาะ
 - ๓.ป้าย ร่วมรณรงค์ ลด ละ เลิก การใช้โฟม ถุงพลาสติก ณ ศาลา ม.๗
 - ๔.ป้าย ร่วมรณรงค์ ลด ละ เลิก การใช้โฟม ถุงพลาสติก ณ รร.แม่เมาะ
 - ๕.ป้าย ร่วมรณรงค์ ลด ละ เลิก การใช้โฟม ถุงพลาสติก ณ สำนักสงฆ์แม่เมาะ
 - ๖.ป้าย บรรจุก้นท์ที่ไม่ก่อให้เกิดขยะและบรรจุก้นท์แบบดั้งเดิม ณ ตลาดท่าเืองวิทยา
 - ๗.ป้าย การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ณ สำนักสงฆ์ไสโน

กิจกรรมที่ ๓ วางระบบการเก็บขยะ โดยกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บขยะติดเชื่อ และ ประชาสัมพันธ์ให้ประชนทราบโดยทั่วกัน

ลำดับ	วัน	เวลา	หมู่ที่	รายการ	หมายเหตุ
๑	จันทร์	๐๗.๐๐-๑๕.๐๐ น.	๑	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๑ บริเวณ -ถนนสายบ้านกรูด-วังไทร -ถนนสายบ้านกรูด-ถนนชาร์เทียร์น -ถนนสายซอยหน้าวัดเขานางเภา -ถนนสายสำนักไฟ - บ้านกรูด	
			๖	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๖ บริเวณ -ถนนสายวังไทร-บ้านกรูด	
			๒	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๒ บริเวณ -ถนนสายท่าเฟื่อง ๒ - บ้านเขานา	
			๙	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๙ บริเวณ -ถนนสายเขานา - บ้านกำสน และซอยอื่นๆ ในพื้นที่ หมู่ที่ ๙	
			๑๐	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๑๐ บริเวณ -ถนนสายบ้านกรูด- บ้านโน	
๒	พุธ	๐๗.๐๐-๑๕.๐๐ น.	๓	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๓ บริเวณ -ถนนสายไสใน - บ้านปากคู และซอยอื่นๆ ใน พื้นที่ หมู่ที่ ๓	
			๔	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๔ บริเวณ -ถนนสายบ้านไสใน - ถนนชาร์เทียร์น -ถนนซอยตันโพธิ์	
			๕	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๕ บริเวณ -ถนนสายบ้านบ่อน้ำร้อน- ถนนชาร์เทียร์น	
			๗	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๗ บริเวณ -ถนนสายบ้านกรูด - บ้านแม่โมกข์ -ถนนหลังค่ายลูกเสือ -ถนนชาร์เทียร์น	
			๘	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๘ บริเวณ -ถนนสายนางห้อง - โรงไม้หินผาทอง -ถนนสายเขาน้อย - บ้านแม่โมกข์ -ถนนสายช่องเนียง	
๓	ศุกร์	๐๗.๐๐-๑๕.๐๐ น.	๑	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๑ บริเวณ -ถนนสายบ้านกรูด-วังไทร -ถนนสายบ้านกรูด-ถนนชาร์เทียร์น -ถนนสายซอยหน้าวัดเขานางเภา -ถนนสายสำนักไฟ - บ้านกรูด	
			๖	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๖ บริเวณ -ถนนสายวังไทร-บ้านกรูด	
			๒	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๒ บริเวณ -ถนนสายท่าเฟื่อง ๒ - บ้านเขานา	

ลำดับ	วัน	เวลา	หมู่ที่	รายการ	หมายเหตุ
			๙	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๙ บริเวณ -ถนนสายเขานา-บ้านกำสน และซอยอื่นๆ ในพื้นที่ หมู่ที่ ๙	
			๑๐	จัดเก็บขยะพื้นที่หมู่ที่ ๑๐ บริเวณ -ถนนสายบ้านกรูด- บ้านโน	

*หมายเหตุ สถานที่ วัน และเวลา อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเหมาะสม

กิจกรรมที่ ๔ บันทึกข้อตกลง MOU

- บันทึกข้อตกลงความร่วมมือกัน ระหว่างเทศบาลตำบลกรูด ผู้นำท้องถิ่น และโรงเรียนวัดเขานางเภา เพื่อคัดแยกขยะจากต้นทาง

กิจกรรมที่ ๕ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะชุมชน ซึ่งได้

- มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะชุมชน จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่
 ๑. ศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะชุมชน ณ เทศบาลตำบลกรูด
 ๒. ศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะชุมชน ณ โรงเรียนวัดเขานางเภา
 ๓. ศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะอินทรีย์ ณ โรงเรียนบ้านแม่โมกข์

ซึ่งผลปรากฏการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะชุมชน ณ เทศบาลตำบลกรูด

๒. ศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะอินทรีย์ ณ โรงเรียนบ้านแม่ไม้กั๊ก

๓. ศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะชุมชน ณ โรงเรียนวัดเขานางเกา โดยได้ดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด ดังรูป

การประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิในการกำหนดแนวทางการดำเนินการศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะ

โรงเรียนวัดเขานางเภาได้จัดการเรียนรู้ให้นักเรียน โดยมีการจัดหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง โดยนักเรียนนำเศษใบไม้ แกลบมาทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และนำนมสดซึ่งหมดอายุแล้วมาผสมกับไข่ไก่ เพื่อประยุกต์เป็นฮอร์โมนเร่งบำรุงพืช

เรียนรู้การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

เรียนรู้การทำอโรมานมสดเพื่อบำรุงต้นไม้

กิจกรรม/วิธีการ การนำขยะกลับมาใช้ (Recycles)

รายละเอียดการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

ได้เรียนรู้การนำขยะมารีไซเคิลในรูปแบบต่างๆ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา โดยขยะที่ผ่านการรีไซเคิลแล้วสามารถนำไปใช้ในโรงเรียนและชีวิตประจำวันได้ เช่น การนำขวดนํ้ามาเป็นอุปกรณ์สำหรับรดน้ำผัก/ต้นไม้ พวงมาลัยจากหลอดดูดน้ำ การทำโต๊ะ DIY การประดิษฐ์ของใช้จากไม้ไอติม เป็นต้น ผ่านกิจกรรมชุมนุม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ

การทำโต๊ะ DIY

จุดการเรียนรู้การคัดแยกขยะ เป็นจุดที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ การทิ้งขยะให้ถูกประเภท ทั้งขยะอันตราย ขยะรีไซเคิล ขยะเปียกและขยะทั่วไป ส่งเสริมให้นักเรียนทิ้งขยะอย่างถูกที่และถูกต้อง

จุดเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

จุดเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ เป็นจุดที่ส่งเสริมให้นักเรียนคัดแยกขยะที่เป็นขยะอินทรีย์หรือขยะที่ย่อยสลายได้มาคัดแยกเพื่อนำไปทำปุ๋ยหมักสำหรับใส่ต้นไม้ สำหรับใส่ดินบำรุงพืช

จุดเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ การประดิษฐ์สิ่งของ

ภาพประกอบขั้นตอนการทำโต๊ะ/แก้อี้ DIY

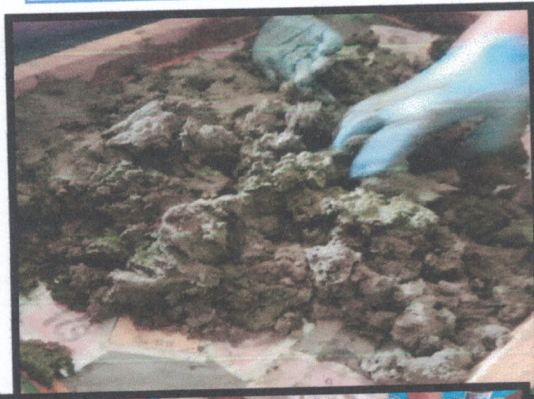
จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

นำกระดาษลังที่เตรียมไว้แช่ในน้ำผสม
โซดาไฟเพื่อให้เปื่อยยุ่ยเร็ว

นำกระดาษลังที่เปียกชุ่มแล้ว ผสมกับ
กากใบเตยที่เหลือทิ้ง กาวและซีเมนต์มา
ซึ่งในอัตราส่วนที่เหมาะสม

นำมาผสมคลุกเคล้ากันกับกาว จากนั้น
คลุกให้เข้ากัน

นำใส่บนแผ่นพิมพ์และขึ้นรูป

นำไปตากให้แห้งแล้วนำมาทาแล็กเกอร์
เพื่อเพิ่มความเงา

กิจกรรมที่ ๒ จัดระบบรวบรวมขยะอันตรายให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

- มีจุดรวบรวมขยะอันตราย จำนวน ๑๐ จุด ดังนี้
 ๑. จุดรวมขยะอันตราย ณ บ้านผู้นำ ม.๖ ต.กรูด
 ๒. จุดรวมขยะ ณ บ้านผู้นำ ม.๙ กำสน ต.กรูด
 ๓. จุดรวมขยะอันตราย ณ ม.๒ รร.บ้านท่าเพื่อง
 ๔. จุดรวมขยะอันตราย ม.๕ รร.บ้านบ่อน้ำร้อน
 ๕. จุดรวมขยะอันตราย ณ ศพต.กรูด
 ๖. จุดรวมขยะอันตราย ณ รร.วัดเขานางเภา
 ๗. จุดรวมขยะอันตราย ณ ทต.กรูด
 ๘. จุดรวมขยะอันตราย ณ รร.บ้านแม่โมกข์
 ๙. จุดรวมขยะอันตราย ณ รร.บ้านกำสนฯ
 ๑๐. จุดรวมขยะอันตราย ณ รร.บ้านไสใน

ปัญหาและอุปสรรค การดำเนินงาน และข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ

๑. จุดรับขยะอันตรายมีหมู่บ้านละ ๑ จุด อาจทำให้พื้นที่ห่างไกล ไม่สามารถเข้ามาทิ้งขยะอันตรายได้ทั่วถึง
๒. สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้ไม่สามารถจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนได้
๓. อปท.มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือ ในการเก็บขนและการกำจัดไม่เพียงพอ
๔. ขาดความร่วมมือและความตระหนักจากประชาชน
๕. ขาดการบูรณาการอย่างแท้จริง
๖. ไม่มีระบบรองรับการให้บริการจัดการมูลฝอยอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผล

๑. ควรจัดการอบรมให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะอันตรายในชุมชน
๒. ควรมีการจัดสรรงบประมาณมาให้ชุมชนในการบริหารจัดการขยะ
๓. เพิ่มปริมาณถังขยะติดเชื้อ เนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้ปริมาณขยะติดเชื้อเพิ่มขึ้น
๔. ควรมีจุดรับขยะอันตรายให้มากกว่า ๑๐ จุด
๕. ควรส่งเสริมให้ความรู้ประชาชน โดยเน้นภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เพื่อลดปริมาณการเก็บขยะในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยถูกสุขลักษณะอย่างต่อเนื่อง
๖. ควรศึกษาความพึงพอใจของประชาชนทั่วไปครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ต่อการให้บริการการจัดเก็บขยะในพื้นที่ตำบลกรูด
๗. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่